

UVJECBANJE

VARHU SAKRAMENATAH POKOREE, I

TILA ISSUKARSTOVA

S' Dillami Kripostah Boggoslovnih

I

S' Kratkim Zabaugljenjem

za jutro, i za Veccer.

U VUJIDNU MDCCLXXIV.

Po Brattih Gallicichih,

Dopusctenjem Starifcinah.

KAISERLICHE KOENIGLICHE
WIEN
HOFBIBLIOTHEK

UVJECBANJE
VARHU SAKRAMENTA POKOREE.

§ I.

Od gneggovih Dylib opchiena.

Uppit. SCtoje Sakramenat Pokoree?

Od. Jest jedam Sakramenat zastavglien od Issukarsta, za prostiti grihe ucignene posli Karstenja.

Up. U' cemmusse ùxdarxi ovvi Sakramenat?

Od. U' Skruscenju, u' Ispovidi, u' Zadovoglnosti Pokornika, i u' Odriscenju Misnika.

Up. Sctoje *SKruscenje?*

Od. SKruscenje jest jedna praava, i sarzna bollest, i sarzno marzanje na grih, s' Kripkom odlukom nesagriscevati u' napridak.

Up. Sctocchie recchi ovva ryc *SKruscenje?*

Od. Hocchie recchi razbienje, i' skarscenje, Kako Kad je-

jedan Kamen jest rastûcen, skarscise, i u' prah se obrati.

Up. Zasctosse daaje ovvo imme *SKrufcenja* bollesti grihah?

Od. Za istumaciti da sarze tvardo grisnika na nikkise nâcin skarsci, illi, razbije radi bollesti daje uvridio Bogga.

Up. Sctoje *Ispovid?*

Od. Jest osvaghienje svoijh ossobitih grihah zakonitomu Misniku ucigneno, za dostignuti gnihovo odriscenje.

Up. Sctoje *Zadovoglienje* kako dyo ovvoga sakramenta?

Od. Jest pedopsa opchienò reccena, Pokora, koju Ispovidnik nareghyuje Pokorniku, nekka sluxi za nadomiriti uvrighienje Boggu, illi Iskargnemu ucigneno.

Up. Sstoje *Odriscenje Misnika?*

Od. Jest jedna, osuda koju Misnik izgovaara u' imme Issukarstovo, za prostiti grihe onnijm, koysu dobro pripravni zagnu priâti.

§. II.

§. II.

Od gneggovee potribee, i od pripravglienja zaga dobro, i dostoino primiti.

Up. Ovvi Sakramenat jelli svijm potriban zase spassiti?

Od. Jest potriban, onnijm kojisu po karstenju prigriscili kojim grihom smartnim.

Up. Jelli dobrò cestokrat ispovidatise?

Od. Jest prem dobro; navlastitò jerje primuccno dasse

dobrò iſpovida kojſe ispovida u' ritko.

Up. Ovvi Sakramenat immali kripoſt odpuſtiti ſve grihe ſmartne, ſaſve daſſu mnozi, i' priteſcki?

Od. Imma mocch proſtiti ſve, iſtòm daſſe prîma s' potribnim pripravgljenima.

Up. Kolikoje ſtvaarij potribnih za cinniti dobru Iſpovid?

Od. Pet. 1. Iskuſcenje: 2. Bolleſt: 3. Odluka: 4. Ispovid: 5. Pokora.

Up.

Up. A prie svega sctomisi immamo cinniti?

Od. Immamo sasvim sarzem moliti Bogga, da nam daaje svitlost, za poznati sve nasce grihe, i jakost za marzitti na gnih.

Up. Immamoli vele, illi mallo molitti?

Od. Akolli stanovitò xelimo isprossiti odpuschienje nascih grihah po Ispovidi, potribnoje molitti vele, i necekkati dan Ispovidi; dalli josc prie, i cestokrat iz svega sarza molitti.

Up. Zafctoffe priporucîvâ nami da toliko molimo ?

Od. Jere bez millôfti Boxje nemoxemoffe obratiti : à ovvà milost Boxia takoje vellika, dafie nemoxe obicjajnò ifproffiti (budduchimij nedoftoini) bez uzmnoxiti molitve.

Up. Sctobbi duxnò priloxitti k' molitvam ?

Od. Bifinòmij duxni naftojati na pokornju karftianfkomu, tojeft mucciti tilo, i ufttegnuti duh navlafctitò u' bnijh

ftva-

ſtvàrih, kojeſe priſtojee grihom ucignenim.

Up. Zaſcto immamo prilo-xitti pokorenje molitvi?

Od. Jere pokorenje daaje vecchju ſnagu molitvam prid Boggom, i odkidajuchi ſarzc naſce od nasladjenjah ovvoga ſvita, cinni to podobno, i pripravno zaſe k' Boggu obratiti.

§. III.

Up. Sctoje *IſKuſcenje*?

Od. Jeſt jedno pomgnivo iziſkovanje grihah ucignenih.

Up. Kako immamo cinniti ovvo iſkuſcenje ?

Od. Immamoſſe pomgnivò iskuſciavati prid Boggom varku grihah ucignenih misliu, rijciu, dillovanjem, i propuſchienjem protiva zapovidam Boxijm, i Zarkvenim, i protiva darxanjem vlaſtitoga bijtia naſcega.

Up. Varhu kojee ſtvârj tákoghier immamoſſe iskuſcjati ?

Od. Varhu zlih obicjajah, i varhu prigodaa od grihah.

Up. Jeſmoli duxni iziskîvati joſc broj grihah ?

Od.

Od. Akossu grisi smartni, immamo iziskivati joscte brôj grihah.

Up. Koj nemoxe znatti grihov praavi brôj, scto imma ucinniti?

Od. Immasse uhititi na onni brôj, kojse vecchje pribliжuje istini, olli promisliti kolikoje vrimena, od Kadaje naslidio u'onnomu grihu, koliko putah, na prilihu, na misez, illi na dan u'onni grih upadasce.

Up. Izvan brôja immamoli josc opovîditi koj okolostanak griha?

Od. Immamo odkritti one okolifcine, koje promignuju varftu grihah, illi vele uzmnoxuju gnihovu opacinu.

Up. Jefmoli duxni proftrjti nafce ifkufcenje varhu grihah proftnih?

Od. Nije tefcka duxnoft to cinniti: dalli mifcta nemagne dobroje iskuffiti Dufciu varhu onnijh, kojiju vech otefckuju, i kojifu ucigneni odlucenom vogliom.

Up. Jelli lafno razabraati akollije grih fmartni, illi proftni?

Od.

Od. U' mnoghih zgoddak primucnoje; i raditogga ſvakki karſtjanin imma bitti pomgniv za iskuſſiti dobro, i odkritti zilovito ſvoju Duſciu Iſpovidniku.

Up. Ku pomignu immamo poſtaviti u' iskuſcenju?

Od. Onnu, koju biſmo poſtavili u' jednomu velikomu i vridnomu po lu naſcemu.

Up. Koliko vrimena immamo potrattiti u' iziskovaniu?

Od. Vecchie, olli magne, kôlikoje potribno, tojeſt pò brôju, i varſti grihah, koji

oteſckuju Duſciu ; i po vrimenu , od kada jedan nijeſe iſpovidao .

Up. Po koj nâcin moxeſſe laſnò cinniti ovvo iskuſcenje ?

Od. Iskuſcjajuchi ſvakki dan Duſciu prie neggo pochi ſpatti , illi joſcte priko dneva , ſred trudah , i nevogliah , akoſſe nemore u' veccer , i miſlechi na miſta , u' kojih jeſmobili , na gliude , s' kojimi jeſmo opchilli , i na ſtvaari , u' kojihſe jeſmo zabavili .

§. IV.

§. IV.

Od. Bollesti.

Up. U' cemmusse uxdarxi bolest grihah?

Od. U' Jednoi velikoi xalosti, u' jednomu pravomu tugovanju jeresmo Bogga uvridili.

Up. Kee izvarsnosti vaglia da imma bollest za bitti dobra;

Od. Potribnoje da imma cettiri uggovora, illi izvarsnosti: tojest, imma bitti unutargna, svarhunarauska, najvecchja, i opchiena.

Up.

Up. Sctocchje recchi *unutargna?*

Od. Da imma izhoditti iz ſarza, t. j. imma bitti jedna xaloſt, i pecjalnoſt praava, ſarzna.

Up. Sctocchje recchi *varhunarauſKa?*

Od: Da bolleſt imma bitti probuudiena u' nas od miloſti Gospodinove, i zacêta u' nami po uzroccih Viree,

Up. Iſtumaci to jednom prilikom.

Od. Kojſe bolli jerje Raj Nebbeski izgubio, illi mukke

pak-

pakgliene dobiò , illiti jerje uvridio Bogga pridobroga, i po sebi pridostoinoga dabudde gliubien, on imma bolest varhunaravsku , jerje ovva bollest probuudiena u' gnemu od milosti Gospodinove , i jerse bolli radi uzrokkah Viree . A kojbisse xalovao radi sramotee svitovne , radi straha pravdee vremenitte , on immaobi naravsku bollest , jerebbisse xalovao radi uzrokkah cjoviсjanskih .

Up. Sctocchie recchi , da bocst imma bitti *najvecchia* ?

Od.

Od. Daje nami potribno oxaloſtitiſe vecch, i tuggovatiſe vecch jer mijſmo Bogga uvridili, neggo dabbiſe nami bila dogodilla kojamugod drugga neſricchia.

Up. A zaſcto bolleſt imma bitti tako velika?

Od. Jerje grih jedno zlo najvecchie od ſvih zalah.

Up. Jedaje potribno radi togga plakkati kako drugdaſe placce radi nezgoddah ſvitovnih?

Od. Ovvoje xeglîvo; alli nije potribno: i zadoſtaje, akoſſe

akosse u' sarzu zîni vècch, i darxi za vecchiu nevogliu, daje od nas uvridjen Bogh, negh od kojegod drughe nesrechje.

Up. Sctocchie recchi, da bollest imma bitti *opchiena*?

Od. Dasse imma prostrîti varhu svijh grihah smartnih ucignenih.

Up. Koliko immamo marzitti na grihe, i gnijhse xalovati?

Od. Tia do iztîrati iz sarza svakku gnihovu gliubav, i svakko nagne prighutie.

Up. Scto immamo cianiti,

za immati praavu bolleſt ?

Od. Immamoju proſſiti od Bogga ſaſvim ſarzem po doſtojanſtvih Gospodina Naſcega Isukarſta, i smislitiſe na uzroke Viree, koji nas mogû probûditi da marzimo kakoje priſtoinò na grihe.

Up. Kè uzroke razmislitichieſe, za u' tebe uzbûditi marzenje na grihe.

Od. Razmiſcgliatichiu najprie na oſctrînu nedoſpitne Pravdee Boxiee, i na gardocchiu grihah, radi kojee ja doſtoim mukke pakgliene bezkon-

koncive. 2. Promislitichiu daſam izgubio milloſt Boxiu, priateglſtvo Boxie, poſſinovglienje Boxie, baſctinu Raja. 3. Daſam uvridio mojega Odkupiteglia, Kojje umrò radi mene; i daſſu moji griſi bili uzrok gneggovee ſmarti. 4. Daſam pogardio mojega Stuoriteglja, mojega Bogga, i daſam obarnuo plecchja mojemu najvecchiemu Dobru doſtojnomu dabbudde gliubien varhu ſvakkee ſtvâri, i virnò sluxen: i radi ovijh uzrokkah nenaviditchiu, i marzitichiu na moje grihe

vcc-

ńecch, neggo na kojemugod drugo zlo.

Up. Jmmamolisse vele brinuti, Kadse immamo ispoviditi, za immati praavu bollest nascih grihah?

Od. Takoje doisto: jere ovvoje stvâr najpotribnija od svijh: i ako nestaje bolest, Ispovid neprudi.

Up. Kojse ispovida od prostnih samo grihah, immali potribu dasse bollj od svijh?

Od. Za cinniti dobru Ispovid zadostaje, dabbudesse od kogamugod griha pokajao: dal-

dalli za izprossiti oproschienje od svijh, potribnoje dasse bolli od svijh.

Up. Akolli jedan nebbi istinitò i pravò skruscen ni od iednoga samoga griha, bi dobra bila gneggova Ispovid?

Od. On bi ucinnio jednu Ispovid, Kojamu sasma niscta bi prudila.

Up. Sctose imma dillovati, za ucinniti stanovitiju Ispovid od mallih grihah?

Od. Osvaditi joscte s' pravom xalosti kojgod najtexi grih xivotta Proscjastoga.

§. V.

§. V.

Od. Odluxee.

Up: Jelli zadovoglnó immati bolleſt daſmo Bogga uvridili, bez odlukee neuvriditga ù naprida?

Od. Nije zadoſta: dalli joſcſte potribnaje odluka neuvriditga ù naprida: pace bez tee odlukee nemoxe bitti praava bolleſt.

Up. Dabbude dobra, kee izvarſnoſti vaglia immati?

Od. Dvi naulaſctito: ima bit-

bitti obchiena; i mochna:

Up. Sctocchie recchi *opchiena*?

Od. Dasse imma prostriti do bixatti, i varovatise od svih grihah smartnih svuda; i vazda, i u' svakkomu okolijsctvu.

Up. Scto razumisc pod ovvem rijciu *mocchna*.

Od. Razumim daje potribno immati hotjenje stanovitò za parvo izgubiti svakku stvar, neggo iznova sagrisciti, i takoghier immati hotienje stanovittò za bixatti prigode vec-

chie

chie poghibne grihah; za raz-
rufciti zle obicjaj, i sluxitife
nâcinima potribnima za uklo-
nittife od griha.

Up. Sctoje opaka obicjaj?

Od. Onnaje lafnoft, i prig-
nutje fifho, kojemij immamo
k' nikkim grihom, u' kojihf-
mo obiknuti.

Up. Sctoffe imma cinniti
zafe naprâviti od zlih obicja-
ji?

Od. Bditti varhu nas iftijh,
umnoxitti molitve, ceftokrat-
fe ifpovidati, immati duhov-
noga Ifpravnika nepromignivo-

ga,

ga, i iſpunniti ſvitòvanja, i sluxitiſe lîkariam, koje on nami nareghjuje.

Up Sctoſſe razumi pod immenom *prigodah vecch poghibnih griba?*

Od. Sve onno, ſcto prilicnò iſtini cinnitchie damij uppadamo u' grih.

Up. Ieſmoliſe duxni uklonitti od ovvijh prigodah?

Od. Bez ſumgnee jeſmo duxni, akoſſe hocchiemo ſpaſſiti; i koj nebbi immao ſtanovitu vogliu uklonitiſe od

gna-

gnijh ; gneggova Ispovid nisce tabbi dobra bila.

Up. Kakva razmiscglienja prudee za zaceti odluku?

Od. Onnaista, koja slutxee za zaceti bollest: toje ft razmiscgliati uzroke radi koijhsmo duxni strafcitise Praude Boxie, i gliubiti neizmirnu gneggovu dobrottu.

Up. Jzrezi sad rycima dillo Bollesti?

Od. Millosardie, Gospodine: jase Kajem iz svega sarza mojega odsvijh grihah mojih: Kajemse radi dobarah, Koja-

ſam izgubio , i radi zalah ; Koiaſam grifcecchi doſtojao : dallife najvecchje Kajem , jereſam uvridio Bogga, tako dobroga , i tako velikoga , Kakoſſi Tij . Hotiobih dabbuddem prie umro , neggote uvridio ; i odlucjujem , da necchjute s' tvojem pomocchi, igda u' naprjdak uvriditi ; jerte gliubim varhu fvakke ſtvâri .

Up. Jelli doſta ucinniti ſarzem ovo , illi druggo prilicno dillo , bez izgovoriti glaſom ?

Od. Bez ſumgnee zadoſtaje : jerje ſarze , ſcto Bogh hoc-

chie

chie od nas i a ryci neprudee, ako nijsu sadrûxene s' chiuchienima sarza.

Up. Scto moxe pruditi izvan molitvee, za lascnje zaceetti bollest potribnu Ispovidi dobroj?

Od. Cinniti cestó dilla Skruscenja, josc izvan prigodah Ispovidi, navlasctitò prie neggo pochi spatti, i nad svjm Kadse jedan domiscglia, illi sumgni daje u' grih smartni uppao, zase u' millost Boxju povrattiti.

Up. Na Koju josscte svarhu

Up.

moxe pruditi cesta dilla Skru-
scenia cinniti?

Od. Za lascnje izmolitti od Bogga millost, za cinniti prilicno dillo u' najvecchijoi potribi, t: j: Kadchiemo bitti, u' poghibili smarti.

§. VI.

Od Ispovidi.

Up. Kad tijsise dobrò pripravio na Ispovid s' iskuscenjem, s' boliestiu, i s' odlukom, sctochiesc cinniti?

Od. Hocchiu pojti ucinniti moju Ispovid.

Up. Kêsmo grihe duxni ispovidati?

Od. Sve smartne; dallije nisctanemagne dobro ispovidati josc prostne.

Up. Kojesu izvarnosti, Koje imma immati Ispovid?

Od. Pet poglavnih: imma bitti Kratka, zîlovita, ponixna, virna, i razborita.

Up. Kako rasumise da Ispovid imma bitti *Kratka*?

Od. Dasse nijmma recchi Ispovidniku nisctar neprudno.

Up.

Up. Sctocchie recchi *zîlo-vita?*

Od. Dasse immamo ispovidati od svijh grihah ucignenih, najmagne smartnih, s' gnihovim brojôm, i s' potribnima okolostankima.

Up. Akollije koj zatajao jedan grih smartni, olli jedno potribno okoloscenje cîchia samò zaboravglienja, jelli dobru Ispovid ucinnio?

Od. Takoje; samò dabbi ucinnio sctoje moggao zase spomenuti.

Up. Akollimu pak dojde

na pamet, jelliga duxan ispoviditi u' druggoj Ispovidi?

Od. Bez sumgnee.

Up. Sctocchie recchi, da Ispovid imma bitti *ponixna*?

Od. Dasse Pokornik imma osſvaditi, kako krîv prid Sûdzem, s' velikim ponixenstvom, i podloxenjem.

Up. Sctocchie recchi *Virna*?

Od. Da immamo istomaciti grihe nasce take, kakve, jessu, ne oggovarajuchi gnihovu opacinu, ni odnimajuchijh, ni uzmnoxechijh; a ispovidati grihe istine za isti-

ne,

ne, i sumgnivè za sumgnive.

Up. Sctocchiè recchi *razbô-rita?*

Od. Dasse izgovaraju grisi s' rijcima kolikose mocch budde çistim i posctenima; i dasse pazimo ne odkriti grihe tughie.

Up. Toli nije têscko bitti duxan occittovati svoje grihe innomu, navlasctitò akossu sasma sramotni?

Od. Nitkomu imma zâniti têscko; jerje tescko chja Ispovidanja nadoplatila, s' mnoggom koristi, i s' velizzim utîscenjma.

 §. VII.

§. VII.

Od nâcina, s' Kojmse imma Ispovidati.

Up. Scto imma Pokornik ucinniti, kad priſtûpi prid noghe Iſpovednikove?

Od. Parvòchieſſe prikriſiti, pakchie moliti: *Iſpovidamſe i oſt: do moj grih*, illi da moli tè ryci: *Iſpovidamſe Boggu ſvemogguchiemu; Blaxenoj Marij, Svetim, i tebi Ozze duhovni, jereſam ſagriscio.*

Up. A potem ſctocchie cinniti?

Od.

Od. Recchichie vrime ſuojee najposlidgne Iſpovidi (ako nije parvi pût daſſe Iſpovida) skázatichje akoje iſpunnio Pokoru, i posliecchie oſſvaditi ſvoje grihe.

Up. A kadbudde dovarſcio to oſſvaghienje, ſſocchie cinniti?

Od. Recchichie ovve, illi prilicne rijci: *od ovvijh gribah, i od ſvijh onnijh, od kojih nijmmam uspomenu proſſim oproſchienie od Bogga ſaſvim mojm ſarzem, i od tebe, Orze moj, Pokoru, i Odriſcenie.*

Up. A poslie?

Od. Slusciatchie napometnutja, kojachiemu datti Ispovidnik, ponixnò od gnegà prîmiti Pokoru, odluciti dachjeju ispunniti; i docijm Mirsnik dâjmu Odriscenje, ponovittichie bollest skruscenja.

Up. Sctocchie cinniti potomje prímio odriscenje?

Od. Uklonittichiese na stranu zahvalitchie Boggu na pomillovanju, kojemmuje darovo, ispunnitchie pokoru scto barxe moxe, i okoristichjese svittovaniem Ispovidnikovim.

§. VIII.

§. VIII.

Od ſvetozkvarnoſti, i od Iſpovidi opchjenee.

Up. Prîmajuli oproſchjenje od gnihovih grihah ſvij, kojiſe iſpovidaju?

Od. Ne ſvij: dalli onnij ſamò, kojiſuſſe dobbrò iſpovidali.

Up. Ke-je zlamenie daje dobra iſpovid ucignena?

Od. Prâvojė zlamenjė izpraviti xivotta, gliubiti ſarcjanò Bogga, obslûxiti zapovidi

vidi gneggove, bixatti ſtavnò od grihah, i gnihovih prigodah, kojie moggûnas naveſti na grih.

Up. Jelli velika opacina ucinniti neprâvu Iſpovid?

Od. Jeſt ſtraaſcno ſvetozkvargnenje illi ſakrilej?

Up. Sctoſſe imma cinniti za izljciti ovvo ſvetozkvargnenje?

Od. Potribnoje ponoviti onnu Iſpovid, i ſve drugghe poslidgne nedobrò ucignegne, i oſſvaditiſe od ſvetozkvargnee ucignene.

Up. Jelli dobro cinniti za

xi-

xivotta Ispovid opchjenu ?

Od. Dobroje, i mnogokratje potribno, kako za napraviti pomangkanja prosçjasnih Ispovidij.

Up. Sctoje Ispovid opchiena ?

Od. Jest osvaghienje od svijh grihah svega xivotta, illi od jednoga do druggoga vrimena.

§. IX.

Od Odrisgenja.

Up. Ispovednici jessuli vaz-

da darxati datti odrifcenje fvim onnijm, kojife ifpovidaju?

Od. Odrifcenje famòfe imma datti onnijm, kojife moggû fûditti dobrò pripràvni.

Up. Moggûli dakle Ifpovednici prodigliti odrifcenje, olli zadarxati kadgodier?

Od. Nefamò moggû dallifu u' koijhgod prigodah duxni to cinniti, za neozkvarnitti Sakramenat.

Up. Kijfu onnij, kojife immaju zînniti kako nedobrò pripràvni, i radi togà gnim

obi-

obicjajnoſe imma odmaknuti, olli zadarxati odriſcenje?

Od. Ovvijſu navalxtito: I. Onnij koji neznaju Otaiſtva poglavita naſce ſvetee Viree, olliſe nehaju za nauciti drugghe ſtvâri Navka karſtianskoga, kojeeſu po gnihovoi varſti duxni znatti. II. Kojiſu teſckò nepomgnivi na iskuſcenje Duſcee, olliti nepokâzaju billigh bolleſti, illi odlukee. III. Koji necchiee da oproſtê iz ſarza nepriategliom. IV. Koij necchiee dà provratê, ako moggû, tughje ſtvâri, illi

illi posſtenje odneſſenò . V. Koji ne iſpravgliaju gnihove zle obicjaje . VI. Koji necchiee da bixee prigodu blixnu griha , i oſt .

Up. Nijelli ſaſma oſctar , i xeſtok oni Iſpovidnik , koj odmicce odriſcenje Pokorniku, jere virruje da nije joſc dobrò pripravan ?

Od. Pace ukaxuje daje vele milloſtan , vladajuchiſe kako dobri Ljkar , koj kuſcia kojemugod ljke joſc neugodne ; joſc tuuxne za ozdraviti nemochne .

Up.

Up. Dalli Grifcnik, komuffe odmice, illi zadarxi odrifcenje, moxefe fiiditi izgubglien, i raditoga u' fvem uklonittife od Ifpovid?

Od. Ne: neggoje dûxan ponixnôfe podloxitti fûdu Ifpovednika, i poznatti fvoje bijtje doftojno fuzah, izvaditi korift iz dobrih fvitovanjah Ifpovidnikovih, gnih ifpunniti, i ftavitife na bitje doftojno odrifcenja.

§. X.

Od Zadovoglienja, illi Pokoree.

Up. Jelli duxan Pokornik

primiti Pokoru narêghienu od Ispovidnika?

Od. Akoju moxe cinniti, darxanjuje primiti.

Up. A da nebbiju moggao cinniti?

Od. Potribnomuje to ponixnò recchi Ispovidniku, i prossitti druggu.

Up. Kadse imma cinniti Pokora?

Od. Ako Ispovidnik nije odrêdio vrime, immase dospiti barxè sctosse moxe, i staviti pomgnu zagnu dovarsciti u' millosti Boxjoj.

Up.

Up. Kakosse imma ispunniti?

Od. Zilovittò, i Boggogliubnò.

Up. Na kojuse svarhu nareghjuje Pokora?

Od. Jere ostaje mallone vazada pedepsanje vrimenitto, kojese imma tarpitti illi na ovomu svitu, illi u' Purgatoriu, tojest Ocistniku.

Up. Dalli odriscenje odpusctajuchi grihe, ne odpusctali josc svu pedepsu, koju grisi dostoju?

Od. Opchienò prâscta famo

mo pedepſu vikòvittu; kojaſe promignuje na pedepſu vrimenittu.

Up. Pokora od Iſpovidnika podâna nijelli vazdakrat doſta, za zadovogliti pedepſu oſtalu doſtojnu grihom?

Od. Nije zadoſta obicjajnò, i radi togga potribnoje naſtojati zagnu nadomjeriti s' drugghom pokorom povoglnom.

Up. Kojaſu dilla Pokoree?

Od. Moggúſe skupiti na tri, tojeſt na molitvu, na pôſt, i na zaduxbinu,

Up.

Up. Sctoſſe razumj za molitvu ?

Od. Svakolika varſt zabavee na boggomilloſti.

Up. Scto razumijſe za pôſt ?

Od. Kojumugod varſtu pokorenja.

Up. Sctoſſe razumj za zaduxbinu ?

Od. Svekoliko dillo milloſardia tileſnogali, duhovnogali.

Up. Kakje Pokora boghia, i doſtojnja, onali nareghiena od Iſpovidnika, alli od nas izabrana, i po naſcioj vogli ucignena ?

Od.

Od. Iſpovidnikova ; jere budduchi dijo Sakramenta , prîma vècchiu kripoſt od doſtojanſtvih mukkee Iſſukarſtovee .

Up. Onni , koji umiru kakoſſu prîmili odriſcenje , a prie neggôſù zadovoglili Pravdi Boxjoj , i prie neggoſe ociſtiſce od ſvakkoga griha , pôjduli u' miſto ſpaſſenja ?

Od. Ighiu u' Ociſtnik illi Purgatorio , za ondi namîriti Pravdi Boxioj , i podpunnòſe ociſtiti od ſvijh ſvoijh grihah .

Up.

Up. Sctoje Ociſtnik ?

Od. Jeſt miſto na druggomu ſvitu, u' kòjemu po ſmarti tarpê privelike, i priteſceke mukke ſvij, kojiſu iz ovvoga na drugghi xivot prohodili u' milloſti Boxiòj, a bez zadovogliti prie podpunnò Pravdu Boxju s' dillima pokoree. Ovvè mukke nijſu vikovitte, kako onne Pakgliene; neggo ſe prodigliuju dokle ugodnoje Pravdi, i milloſardiu Boxjemu.

UV-

UVJECBANJE

VARHU SAKRAMENTA TILA ISSUKARSTOVA.

§. I.

Od bijtja i namirrenja istinita Issukarsta u' ovvomu Sakramentu.

Up. Sctoje Sakramenat Tila Issukarstova, olliti Pricesctenia, illi Eukaristie?

Od. Jest jedan Sakramenat, koj pod vighienjem, i oblicìem kruha, i vina zdarxi Tilo, Karv,

Karv, Dusciu, i Boxanstvo Issukarsta Gospodina nascega, za bitti nascja picchia duhovna.

Up. Jelli u' ovvomu Sakramentu onni isti Issukarst, koj-je na Nebbu, i biasce u' krylu Prisvetee Divizee?

Od. Jest on isti.

Up. Sctoje Ostia illi svetba prie posvêchienja?

Od. Jest kruh.

Up. A po posvechienju sctoje?

Od. Jest pravvo Tilo Issukarstovo.

Up.

Up. U' kalexu illi Cjaſci prie poſvechienja ſctoje?

Od. Jeſt vino.

Up. I po poſvechienju ſctoje?

Od. Prâva karv Iſſukarſtova.

Up. Kadſe cinni ovvo promignenje?

Od. Potomje Miſnik dogovorio rijci poſvechienja.

Up. Tkoje onnijm rijcim podao toliku kripoſt?

Od. Iſſukarſt iſti, kojje Bogh ſvemogûchi.

Up. Dakle po poſvechienju oſtaje niſctar kruha, ni vina?

Od. Ostàju samo oblicja, i prilike.

Up. Sctoje prilika, illi oblicje kruha?

Od. Jest bilocchia, okolisc, i slast kruhova.

Up. Sctoje oblicje vina?

Od. Jest kolur, mokrina, mirris, i slast vinova.

Up. Na koj nâcin mogguli ostatti oblicja kruhova, i vinova bez grihova bytia?

Od. Ostaju cjudnovatò po kriposti Bogga svemogucchiega.

Up. Pod vighieniem kruha ni-

nijelli druggo ; neggo Tilo Issukarstovo ?

Od. Jest karv josc, i Duscia ; i Boxanstvo.

Up. I pod oblicjem vina jelli samò karv Issukarstova ?

Od. Jest josc Tilo, i Duscia, i Boxanstvo.

Up. Znascli tii datti razlogh, zasstoje toliko u' Ostij, koliko u' Cjasci vas Issukarst ?

Od. Jerje u' ovvomu Sakramentu xiv, i neumarli kako na Nebbu : cichia togga ghdije gneggovo Tilo, takoghierje i karv, Dusciu, i Bo-

xan-

xanſtvo ; i ghdije gneggova karv, joſcje Tilo, Duſcia, i Boxanſtvo, budduchi ſve ovvo nerazlûcno u' Iſſukarſtu.

Up. Kad Iſſukarſt doide u' Oſtiu, i u' Cjaſcu odîliliſe s' Nebba?

Od. Ne: nuſe u' iſto dobba nahodi na Nebbu, i u' Priſvetomu Sakramentu.

Up. Nahodiliſe Iſſukarſt u' ſvijh Oſtiah, kojeeſu na ſvemu ſvitu?

Od. Nahodiſe u' ſvijh.

Up. Kako to moxe bitti?

Od. Po ſvemoguchſtvu Boxje-

jemu , komu nje isčta nemocchno.

Up. Kadſe razlâma Oſtia; razlâmaliſe joſc Tilo Iſſukarſtovo?

Od. Nerazlâmaſe gneggovo Tilo: negh ſamòſe razbiju oblicja kruhova.

Up. U' kojemu dijlu oſtaje gneggovo Tilo?

Od. U' ſvakkomu dijlu oſtaje zilo.

Up. Jelli toliko u' jednoj Oſtij velikoj, koliko u' dijlku jedne najmagne Oſtiee?

Od. Jeſt iſto.

Up.

Up. Za kojſe uzrok uxdarxi ovvi Sakramenat Eukariſtiee u' Zrrikvah?

Od. Dabbudde klagnan od Virnih, i noſſen po potrebu nemochnikom.

Up. Immamoliſe klagnati ovvomu Sakramentu?

Od. Praavoje damuſſe ſvij klagnaju; jerje u' gnemu iſtino Sobſtvo Sina Boxiega.

Up. Zaſcto virrujeſc, daje Iſſukarſt u' ovvomu Sakramentu?

Od. Jerje Iſſukarſt iſti tako

ko rekaô, i ſveta Virra to nas ûcj.

§. II.

Od. zaſtavglienja, i tvorah ovvoga Sakramenta.

Up. U' koje vrime Iſſukarſt zaſtavioje ovvi Sakramenat?

Od. U' najzadgnoj vecerri, kojuje ucinnio Ucenikom ſvoim.

Up. Zaſctogaje zaſtavio?

Od. Radi mnogo uzrokah. I. nekka budde picchia Duſcjee. II. da budde Poſvetiliſcte

cte novoga Zakona. III. Za da budde vikovitta uſpomena mukkee, i ſmarti gneggovee, i zaklad neprocignen gliubavi, s' kojom gliubi nas, i xivotta vicnoga, kojnamje pripravio.

Up. Zaſctoje Iſſukarſt zaſtavio ovvi Sakramenat pod vighienjem kruha, i vina?

Od. Jere jmmajucchi bitti naſcia hrâna duhovna, hotioje dattiga nami na nâcin jeſtojskee, i pitia.

Up. Koje tvore plodi u' nami ovvi Sakramenat?

Od.

Od. I. Sdruxuje nas unutargno s' Issukarstom. II. cinni u' Dusci prilicne tvore onijm, koje cinni jestojska naravska u' tilu: zato sahranuje xivot duhovni, t: j: milloſt Boxju, i ga umnaaxa: objacjuje Dusciu, i cinni da prîma naslâghienje u' stvarih nebbeskih: III. odpuschia grihe prostne, i cjuva od smartnih.

§. III.
Od priprâvah potribnih zase pricestiti dostojnò.

Up. Ovvi Sakramenat plodili

dili vazda tvòre toliko cjudnè?

Od. Vazda plòdi, samô dasse prîma s' potribnima pripràvam.

Up. Kolikoje ſtvarij potribnih zaſe dobro i doſtoinò priceſtiti?

Od. Tri. I. Bitti poſtan od ponocchia do vrimena Priceſctenja. II. bitti u' milloſti Boxjoj. III. znatti ſctoſſe ighie priâti; i boggogliubnò priſtûpiti k' Priceſctenju.

Up. Kakovje pôſt potriban prie Priceſctenja?

Od. Narauſcki pôſt, kojſe

razbija za kojumugod ſtvar primalſahnu, kojaſe vazimglie na nâcin jeſtojske, illi pijtia.

Up. Dabbi kojgod ſuproch vogli proxdro ſctogod uſtavglieno meghiu zûbima, olli kojugod kapgliu vodovu, kojamubi ulazila nerazmiſcgljenò u' uſta umijvajuchi obraz, moxeliſe ſa ſvim tim priceſtiti?

Od. Moxe: jere te ſtvâri ne prohodê u' garlo na nâcin jeſtojske, illi pijtia, neggo slinee: niſtamagne potribnoje paziti daſſe tò nezgoddi.

Up. Jelli kadgodir dopuſc-teno priceſtitiſe bez bitti po-ſtan?

Od. Dopuſctenoje onnijm, kojiſu tesko nemochni: ovvi moggûſe priceſtiti na nâcin Putnika braſcna duhovnoga, akoje triba, i nemoggû bitti naſcteſarza.

Up. Koj zna daje u' grihu ſmartnomu, ſctomuje treba cinniti?

Od. Daſſe prâvo iſpovida.

Up. Kakovje grih priceſti-tiſe u' ſmartnomu grihu?

Od. Jeſt najſtraſnija Svetoz-

kvargnost prilicna onnoj Judee.

Up. Kojse pricestuje u' grihu smartnomu prîmali Issukarsta ?

Od. Prîmaga, dalli na svoje ossughienje.

Up. Sctocchie recchi, *znatti sctosse ighie priâti, i pristûpiti Boggogliubnò ?*

Od. Daje potribno znatti onne stvari, kojese ûcê varhu ovvoga Sakramenta u' Nauku karstianskomu: kripko tè virrovati: pristûpiti k' Pricestchienju s' velikim ponixenstvom, i priklonstvom toliko kîpom, koli-

toliko odicchjom; pripravitise prie, a poslie zahvaliti Boggu na toliko dobrocinſtvo.

Up. U' cemmuſſe uzdarxi ſpràva prie Priceſctenja?

Od. U' ovomu; tojeſt poſtati za koje vrime, raſmiſcgljajuchi tkogacchiemo priâti, tkij mijſmo; i cinniti dilla virree, uſſanja, gliubavi, skruſcenja, poklognenja, ponîxenja, i poxûdee prîmiti Iſſukarſta.

Up. Kako mogûſſe cinniti ovva dilla?

Od. Mogûſſe u' kratko cinniti

niti ovvakò . Gospodine moj Isliukarste ja stannovittò virrujem , dasse nahodisc istinnitò u' prisvetomu Sakramentu s' tvojm Tilom , Karviu , Dusciom , i Boxanstvom .

Gospodine jatise klagnam u' ovvomu Sakramentu i spoznâjemte za môga Tvoriteglia , Odkupiteglia , najviscija Gospodara , i najvecchje i jedijno moje dobro .

Gospodine nijsam dostojan , datij uliscesc u' kuechiu moju: nego recci jednu samu rijcju , i ozdravitchie Duscia moja .

Gos-

Gospodine ja marzijm na sve grihe moje, kojime cinnê nedostojnim priâtite u' sarze moje: odlucjujem s' tvojom svetom pomocchiu nesagrisceвати u' napridak, i bixatti prigode, i cinniti pokoru.

Gospodine, budduchi dasse svega istoga podajsc meni u' ovvomu Boxanstvemu Sakramentu, ussam dasse pomillovatichiesc meni, i darîvatimi sve millosti potribne zame spassiti.

Gospodine Tijsi neizmirnò gliubezgliv, Tijsi moj Otaz, mòj Odkupitegl, moj Bogh;

i zato gliubimte sásvim sarzem varhu svega: i za gliubav tvoju gliubim Iskarnjega moga kako mene istoga; i odpûschiam svakkomu, kojme uvridio.

Gospodine iz sarza xelijm patij dojdesc u' dusciju moju, nekkase razdrûxujem nigdar od tebe; neggo vazda tvoja Boxanstvena millost ostaje sam-nom.

Up. Ielli zadosta izrecchi na usta ovva, illi prilicna dilla?

Od. Nije zadosta: nuje potribno izrecchi ovva, illi prilicna vecchje sarzem, neggo

usti-

ustima: a josẞte zadostaje za-
ceti onna u' sarżu.

Up. U' cemmusse uxdarxi
zahvâglienje po Priceſẞtenju?

Od. U' ovvomu: ſtavitiſe u'
pamet, i cjaſtitti Bogga ſam
ſobbom, ponavgliajuchimu
dilla virree, uſſanja, gliubavi,
poklognenja, i prilaagajuchi
joſc dilla zahvâglienja, prika-
zanja, i proſſenja navlaſẞtito on-
nijh milloſtij, kojeſu vecchie
potribne za nas, i za innih.

Up. Sẞtobbiſſe immalo cin-
niti priko dnevi Priceſẞtenja?

Od. Skupitiſe u' pameti ko-

likose vecch mõxe, i zabaviti-
tise u' dillih Boggomillosti.

Up. Kolikosse vrimena uz-
darxi u' nami s' tilom svoim
Issukarst?

Od. Tia do buddusse sas-
ma razcinnila oblicja kruhova.

§. IV.

Od nâcina za pricestitise.

Up. Kako immamo pristû-
piti za primiti sveto Price-
schienje?

Od. Immamo klecjati uz-
dvignuti mallo glâvu, dalli oc-
cima

cima krotkima, i ſamo obarnutima k' Oſtijzi, s' uſtima zadoſti otvorenima izplazechi mallo jezik varhu uſnij.

Up. Kakoſſe imma darxatti ubrus od Priceſctenja?

Od. Immaſſe darxatti proſtrarti pod podbradkom.

Up. Kad immamo proxdrîtti Oſtijzu?

Od. Trebaje pomgniti za proxdrîtiju barxe ſcſtoſſe moxe, i za nikoliko vrimena uzdarxattiſe od pgliuvanja.

Up. Dabbiſſe k' nebbu od

ustij pilipila, sctosse imma cinniti?

Od. Immasse jezikkòm odlipiti, dalli ne parstom.

§. V.

Od zapovidi Pricesctenja.

Up. Jesmoli mij darxani pricestitise kadgodir?

Od. Duxnismo pricestitise u' poghibili smarti, i svakko godiscte naimagne na Uskarnutje Gospodinovo.

Up. U' tkoje dobba pocigne uvêzati zapovid Priceschjenja Vazmenoga?

Od. Kadſmo priſciali na vrime od razbora, i podbbni za razabrati ovuu Boxanſtvemu picchiu, poznatti ſctoſſe uxdarxi u' gnoj, i priſtûpiti doſtojnò priprâuni.

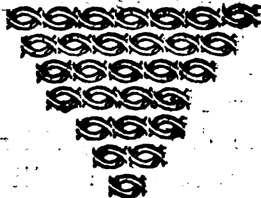
Up. Sagriſcjujuli koji budduchi u' dobba podobna za mocchiſe priceſtiti, a ne priceſtjujuſe?

Od. Bez ſumgnee griſcê, ako radi gnihovee krivînee necchiê daſſe ucê, illi necchiê daſſe priceſtjuju: dalli akoje pomangkanje od Ozza, illi Matere, illi od kojega drug-

goga gnihova Pomgnika; ovvi hocchjee velik razlogh podatti Boggu.

Up. Jeli dobro, i koristno cestokratse priceſtivati?

Od. Pridobro, i prikoriſtnoje, ſamò daſſe cinni doſtojnò.

RAZ-

RAZMISCGLIANJA PODOBNA SVAKOMU POKORNIKU ZA PRIPRAVITISE NA ISPOVID, I NA PRICESCHJENJE.

ISpovidam, moj Boxe, da moja najvecchja neharnost tvojm dobrocinstvim, kojasimi cinnio, ucinnime nedostojnim za izmoliti oproscctenje od uvredjeniah tvojii dobrottu od mene ucignenih. Dalli moj pri-

cjaſtni Spaſſitegliu; Tijſi neizmirnò vecchie milloſtnik, neggo ja nevoglnik; togga radi necchiu igda priſtatti uſſatti u' tebe. Cinni molimte, daſſe vidi tia do proſtiraſe velicina tvojga milloſſardja k' griſnikom. Jereſi Tij, mòj Boxe, zadovoglian, da budde koriſtna griſnikom Pokora, za uſſati od tebe ſpaſſenje vicno, nedahnijvai Tij iſti u' ſarze moje chiucchienja jaka, i podobna za umîriti tvoju Pravdu. Cinnime doſtojnim za uzchju-

chjutiti cjudne tvore neizmirnoga tvojga millosardia.

Ah Gospodine! nesmiem uzdignuti occi k' tebi, jersu opaccine moje potaknule tvoju sarditost protiva meni. Pogledai millostivim okkom tu' neboggu Dusciu pod texînom grihah svoijh pritisnutu: i pametjse dassi karv tvoju do naizadgne kapglie prolio zagnu ocistiti od svijh gneggovih ozkvargneniah, i zagnu spâssiti. Istinaje Gospodine, dassu od tebe uklonilime grisi moji. Jasamte izgubio hodecchi po

pûtu

pûtu zlocinſtva, i iziskujuchi u' sred ſtvoreniah moja nasladjenja. A Tijſi obecchiao uſtima tvojga Proroka, da nâchichjute, akobuddemte ſaſvim ſarzem, i u' gorkoſti duſciee mojee iskatti. S' ovvom ſprâvom k' tebbi vapiem, moj Boxe, i zazijvam tvoju milloſtivoſt.

Tijme utemegljujeſc, da nenahodiſc tvoju radoſt u' ſmarti griſnikæ; i paçemu pruxiſc joſc ruku, zaga izvadıti iz propaſti. Tijſimu obecchjaò xivot vikovitti, akoſſe prâvo i ſar-

ſarciano k' tebi obracchia, i ako s' prâvom pokorom izlijci ſvakku zlobbu proſçiaſnu. Buddi u' vikke blagoslovien moj primilloſtivi Otze: ne dopûſſti daja nehajem kojemugod ſtvâri, koju pitaſc od mene, za s' tobom ſvarſceno pomiritiſe.

Takoje, moj Boxe: znam daſſe jedna ranna dubbokka neozdravglia, neggo dugghim liecenìem, i mnoxim ſilnima ljzima: znam da grih nemoxeſe pomarſciti, neggo gorkim ſuzama pokoree, i da tee

ſuze

suze nijsu plodne ; akone iz-
hodê iz sarza skarseeña xalo-
sti . K' tebi daklese obracchj-
am , moj najvecchj Ljcnice , i
dobrovoglnòse podlâgam osct-
rinam pokoree : odsjzai , uxe-
xi , i dillui samnom sctogod
tije drago , samò dasse Duscia
moja opet ozdraviti moxe :
nisctamise vidi savisce , ni dug-
go , ni tesko za isprossiti tu
millost .

Ah Gospodine ! akosse ne-
potexisc ulitti tuoju : suitlost
mojoj pameti , i uxechi ogagn
tvoje gliubavi u' sarzu mô-

mu, jacchiuse oghnojtti u' mojijh grisih, i nepokornik umriti. Tij poznase najvecchju mlohavost Duscjee moje, ussilnost mojih ganutiah; i silovanje mojih nepriategliah; Neostavime Boxe moj; moj Braniteglju; i nedopusti da upadam i vratolomijm u' Jaz Pakglieni, koj jurve gledam otvoren zame proxdrijti.

Ah Gospodine! stvárenje Nebba nije tebbi doscelo, neggo jednu samu rijc, a za smarsciti grihe moje, i meni povratiti xivot duhovni, Tij si

sis-

ſuſcjao s' Priſtoglia slavee tvojee, xivio meghiu trudima, i meghiu pogardama, i umro Boxa krîſu. Ne oſtavi, moj Boxe ovvu Duſciu, kojuſi iskao s' toliko trudah, i tolikoſi platio. Oproſtimi, Goſpodine, oproſtimi, jate molim za ſve onno, ſctoſſi ucinnio, i tarpio za mene.

Moj gliubeſglivi Iſſukarſte, kada razmiſcgliam cjudan broj onnijh, kojiſu u' parvomu grihu zaskocceni od nenadgnee ſmarti, i onnijh, koje tvoja Pravda oſtavilaje uppaſti u' ot-

vàr

ſvardnutje, nemoguſe zadoſta cju-
diti na tvoje potarpglienje,
s' koimſime do ſada podnoſſio.
Evvo pridâjemtiſe moj primil-
loſtivi Dobrocinnitegliu, i nec-
chiu odmizzati vech nimagne
jedan cjas, za k' tebiſe pro-
vrattiti. Ne dopuſti, daja,
griſecchi opet, dovodim tvoju
milloſtivoſt promignitiſe na
ghgniv.

Iſtinaje, Boxe moj: jaſam-
te oſtavio cjchia najevcchiec
slipocchjee; i pravednoſe boijm,
da me oſtaviſe u' ſctettenju ſar-
za mojega. Straſcjmſe ſvakki

cjas,

cjas, dabuddeše sarxba tvoja nad mnom ukâzati. Spûsštamse na rûke millosardja tvojga, i uffam da necchiu bitti odaghnan od tebe: Ispovidam, i marzijm sva moja sagriscenja, cjutijm strascno brimme zlocchiah mojih; i nemogu cekati gnihovo prossttenje, neggo od tebe, primillostivi Spassitegliu.

Sagrisciosam protiva tebi, moj pridobri Otze: cinni Tij da ja isti sûdimse, i sam po sebi, offidjujemse, nekka izadjem pràvednik, i utecchi mogu osstrînu sudah tvojih.

Prisveti Boxe , koj sûdisc pravde , i nahodisc ozkvargnonja u' dusciah cistijh ; sctocchie bitti od mene , akome primasc s' osctrînom ? ne : ne isctem ogovorittise , ni odloxitti moja prigriscenja : neggo molimte spomenutise dasam dillo rukah tvojih , i zijna Karvi tvojee . Spovidam dasam nemogûch , za izduxitise od dughah toliko velicih , koje immam kod tebe , akòtij isti ne podajisce-mi nâcin zagnih plâtiti .

Poznam dobrò , Gospodine, dasambio do sada u' laxivu pri-

ka-

kazanju, i dasamse pûstio vaṙati od tašćte prilikee pokoree himbene; zadovogliosamse oċcittovati moje grihe Ispovidniku mallone bez isćta ganutise u' sarzu mojemu jersam gnijh ucinnio, i bez pomgniti za ispravitise, za uklonittise od prigodah, i gnim iskatti lîko. Promigni Tij, moj Issukarste, sarze moje, nekka s' plodima dostoinim pokoree provighiam svemu, sćtoje prosciasto.

Pravednoje, moj Gospodine, daja ochjûtijm ośćtrîne spassonosne od Pokoree, jere-
sam

ſam u' grihu iskao nasladienje moje. Cinni Tij dakle, daja toliko marzijm na ſebe iſtoga, kolikoſamſe gliubavju bezrednom gliûbio, i da ne priſtajem plakkati uxîvania kriva na kojaſamſe zapuſtio; nekka na ſvarhu mogh budemſe naſittiti onnijm râskòſciam, kojeſi ſpravio na Nebbu prâvim pokornikom.

Tkocchie datti vodu glavi mojoi, i vrello ſûzah occimi mojim, za plakkati dan i nôch moju neſricchju! umorioſam uſtarpglienje mojega Otza Nebbes-

beskoga : potlacciosam pricjastnu Karv Issukarstovu : istirraosam Duha svetoga iz mojee Duscjee, koja biasce gneggovo templo : odvargaosam vikoλicnu cestitost, i dostojosam mukkah pakglienih.

Sûdze moj najvecchi! ne odnossime iz ovvoga svita, dokle nijsam podpunnò zadovoglio tvojoj Pravizzi, i nadoplâtio s' tvojom millosti ta izgubglienja.

Duscio moja, toliko vrime izgubglieno! tolika dobrocinȣva Boxja nehajena, i potlacce-

cena! tolika ſagriſcenja protiva Iskargnemu i protiva Boggu? Ieda dakle nebbiah ja na ſvitu, neggoli za pogarditti Vellicianſtvo Boxje, i zamu otêti s' mojm pogubnim izgledima Duſcie odkupgliene gneggovom Karviu? Ne dopuſti, moj Boxe, daſſe izgubjm: evvo jeſam pripravan za slûxiti tebi u' duhu, i iſtini, i za datti dobar izgled s' mojom pokorom onnijm, kojeſam s' mojm griſima ſmûtio.

Cinni moj Boxe, daja poznajem broj, i opacinu grihah

moj-

mojih : naucime sûditi bitje Dusciee mojee po tvojmu Vanghieliu, i po nauku Svetijh; nekka sama sebbe zavodechi, nesljdjm pitti, kako vodu, opacinu, i meni spravgliam blago ghgniva umnoxujuchi moje grihe. Daj da varhu svega marzijm na sve, scto cinniti moxe daja izgubijm millost tvoju, illi dasse odnijma gljûbav tvoja u' sarzu mojemu.

Stijdimse radi prosciastih nevirnostij mojih: boijmse pedepsah tvojih, koje griscnikom pritisc. Dovarsci, moj Boxe

scto-

ſctoſi poceo : vodime na prâvo, i izvarſcno obrachjenje. Daj da marzijm moja pomankanja, jerſu tebbi doſſadiva. Cinni da izpunnim ſvete tvoje zapovidi za tvoju gliubav, nekka budem u' broju tvojjh sinôvah prâvih, i doſtoinò mogbudem bitti djonik u' Priceſctenju tvojega Tila.

Ne dopûſti da moje zloceſtvo i zloban ſtijd zadarxime za vecchie vrimena u' ſuxanſtvu griha: moja povrachienja na grih uzmnoxilaſu mloharvſtvo moje na dobro, i objacilaſu

lasu moja grifcna prighnutja: moje zlochne obicjaij obratilesu mallone na fillu. Skarfci Tij isti dakle tè zaveze zlocinstva: podâi Dufcj mojoj prâvu slobodu Sijnôvah Boxijh, nekkaja viteski tarcijm putôm zapovidah tvoijh.

Dajmi millost, moj Boxe, da moggu ja isti po sebbi s' pokorenjem tila, i s' zauzdanjem duha mojga pedepfati uvridienja, kojafamti ucinnio; jer Tijfi obecchiao fctêditi pedepfu onnijm, koji nebbudduju fami sebbi fctedili. Nu vaimeh! ne-

mo-

moguchi jaſe napartiti tolizim dillovanjma pokoree izvankee, ponixen, i ſkarſcen xaloſtju prikâxjuemti neprozignenu karv kojuſi zame prolio: prîmam dobrovoglnò ſve tûghe podobne mojemu bjtiu, i u' duhu pokoree podlâgamſe ſvemu, ſcto tije drago odréditi od mene.

Moj Boxe, moj Stvoritegliu, Tijſime izvadio iz niſcta neijmmajuchi ikakvu potrebu od mene: Immam od tebe ſctogodje dobra u' meni. Dalli vaj meni! Jaſamſe slûxio dârom tvojim zate uvriditi: ſmarſio-

ſam mojim griſimi tvoju slik-
ku, koju biaſc pritiſnuo u' Du-
ſcj mojoj: mjeſcte date slavim
kako duxan biah, nijſam pri-
ſtao ſagrjſcjvati: tekaoſam za
taſctjnam, darxechi za niſcta
vicnu ceſtitoſt, radi kojee Tij-
me biaſc odrêdio, i na koju
Tijſimi zapovidio, da hlepim.
Cini dakle, daja poznam plem-
menſtvo mojega pocêtka, i ne
dopuſti daſſe odalecim od doſ-
pitka, kojee radi Tijſime na
ovvi ſvît poſtavio.

Takoje, moj Boxe: Tijſi
moj najbogli Otaz: Tijſimi po-

dao

dao ſvaka xivottu mojmu potribna, i joſcte Tijſime hranio tvojm iſtim ſvetim Tilom: a jaſam tako neſricchian bio, da nijſamti posluxio, i sjdioſam za tarpezom Vraghovom: raſuoſam bogaſtva duhovna, s' kojimame pripunnio biaſc: doſſadilla buduchimi raskoſcja ſvetee tvojee Kucchjee, necjutiv tvojoj gliubavi raſtavioſam ſe s' tobom prineſrecchnò. Primi Otze moj, ovvoga ſijna razmetnoga: dâjmu odîcchiu pravednoſti, iz kojee ſvûkaoſeje s' pomangnkanima mladoſti gneg-
 go-

govee. Istinaje, Gospodine, da nedostoijm bitti zazvan sin tvoj, ni hrânittise kruhom tvojih sjnovah: alli immasc unutargne Otceve k' nebavzim griscnikom, kojise istinnitò k' tebi obracchiaju. Obecchjavamti dachiu xivitti u' naprida po nârebdi, kojusimi odredio, i nikadase odiliti od tebe, moj Boxe, moj jedijni Gospodâru. Jessam tvoj za neizbrojne uzroke, a navlasctitò jer Tijsime odkupio od smarti, i od Pakla s' trattienjem tvojga xivotta, i dostojosise tarcjatti zamnom, za oprje-

tise

tiſe daja ne izgubjmſe, i za cinnitme ceſtita. Pohulliosſam pokârania tvoja nadſtavgliajuchi poſilnoſt tvardu putti, i Diavla nad sladnoſt jârma tvojega ugodna.

Iſpovidam, moj Boxe, dabbioſam ſuxagn odmetnik, i odbighnut: alliſe k' tebi vracchiam, ſvarhom bojatiſe tebbe, i tebbe u' ſvakko dobba xivotta mojga slûxiti. Moj Goſpodine necchiu u' napridak zadarxati ikakvo iſtohtjenje, ni praznoſt s' tvojim nepriategliem, i u' nicemu ugâghjati moja xeglien-

ja: molimte dasse sluxisc tvojim nepodloxnim mogguchstvom za cinniti dabudemti uzdan do smarti.

Issuse, Boxanstveni Zarûcnice Duscice mojee, stijdimse na moje nevîrnosti prosciaste, i prossimte ponixnò, dajih zaboravisc. Obecchiobiah da nebbuddem gliubiti nitkoga izvan tebe samoga: a sasvimtim ozkvarniosâm sarzę moje gliûbavju stvorenjah, i raditebe nijsam immao, neggo neprighnutje. Povrati Gospodine, povrâti Duscj mojoj gn eparvu

li-

lipotu izgubglienu; prîmiju na tvoju milloſt, sdrûxuiju tjſno s' tobóm na takki nâcin, da nemoxe igda bitti razlûcena; i u' zâklad mojega ſvarſcenoga s'tobom pomjrenja, dopûſtimi da moxem priſtûpiti k' tvojoj ſvetoj Tarpezi, i opittiſe vinom Nebbeskim, koj plodj divze piecchiega doſtoinò.

TAKO BUDDI.

DILLA KRIPOSTAH BOGGOSLOVNIH.

Dillo Viree.

JA kripkò virrujem, jer Bogh, kojje mudrost, i istina neizreccena objavjoje svetoj Zrrikvi i sveta Zrikva ŭci nas, da je jedan sam Bogh, koj imma sve izvarnosti, i jest Stvoritegl', i Gospodar svakkee stvâri: jedam sam Bogh u' trih Sobstvih Boxanstvenih jednâcih, i râzlicnih, kojase zovu Otaz, Sin, i Duh

sve-

ſveti : i da Sin ucinnioſeje Cjo-
vik, i jeſt Goſpodin naſc Iſ-
ſukarſt, tarpioje, i umro na
krixu za odkupiti nas od gri-
ha, i ſpaſſiti nas : uskarſnu-
oje od ſmarti : uziſcio na Neb-
bo, odkuda imma docchi sûd-
diti xive, i martve, za datti
do vika Raj dobrimi, a muk-
ke Pakgliene zlochnim : i ſa-
viſce radi iſtoga uzrokka joſc
virrujem ſve, ſcto virruje, i
ũcj ſveta Zrrikva katolicjanska;
i u'ovvoj Virri ſvetoj hocchiu
xivitti, i hocchiu umrjti.

Dillo Uffanja.

Boxe moj, jer Tijsi fvemoguch, i primilloftiv, uffam dacchiefcmi datti, po doftojanftvih Iffuharfta, odpûfchienje mojih grihah, i slavu Nebbesku, koju Ti, kojsi najvirnji, i nemoxefc neftâtti na rijci, meni obecchiaofi, ako ucinniti buddem dilla dobroga karftianina, kako s' tvojm fvetom pomochju ucinniti odlucjujem.

Dillo Gliubavi.

Moj Boxe, jer Tijsi najvecchie

chie, i najizvarſcnije: Dobro, i togaradi dostojanſi neizmirnee gliubavi, gliubimte varhu ſvakhee ſtvari, i odlûcioſam prie izgubiti joſc xivot iſti, neggote uvridîti; i za tvoju gliubav gliubim, i gliubitchiu kako ſama ſebbe iskargnega mojga.

Dillo Skruſcenja.

Moi Boxe, jer Tijsi neizmirnò dobar, i raditoga doſtojan jeſi bitti gliubjen varhu ſvakkee ſtvari, i jerte gliubim varhu ſvega, kajeinſe, i bollim iz ſvega ſarza, i varhu ſvak-

koga zla, dasamte uvridio; i u' napridak s' tvojom svetom millosti hocchiu prie umrjti, neggo te ikada vecch uvrîditi, i hocchiu bîxati prigode grihah.

Istumacenje Kripostij Boggoslovnih.

Kriposti Boggoslovne jessu tri, tojest Virra, Uffanje, i Gliubav. Ovve kriposti immenujuse Boggoslovne, jere dovodee nas prâvoputnô k' Boggu: budducchi da Virrom virrujemo u' Bogga, i virrujemo sve sctoje nami on objâvio: Uffanjem uf-

ſamō uxîvati Bogga : i Gliubavju gliubîmo Bogga ; i u' gnemu, i radi gnega gliubimo nas iſtih, i naſcega Iskargnega.

Od Virree.

Virra jeſt jedna kripoſt u' Duſciu naſciu od Bogga ulîvena, po kojoj virrujemo u' Bogga ſve onno, ſctoje on occittovao ſvetoj Zrrikvi.

Mij znamo ſctoje Bogh occittovao, po ſvetoj Zrrikvi, kojaſe privarriti nemoxe, tojeſt po ſvetih Paſtîrih, kojiſu naſtali za Apoſtolom navcenim

od Issukarsta istoga; a ossobitò po' Rimskomu Papi Nâmisniku Issukarstovomu, i Glavi vidivoj Zrrikvee istee.

Razlogh, koj nas cinni virrovati istine svetee Virree jest, jerje ovve Bogh istina istinnita obviavio svetoj Zrrikvi, i po svetoi Zrrikvi nami occittuje.

Radi sve ono, koje nas ûcj sveta Zrrikva, immamo bitti najvecchiè i najtvardjjè uzdani, jerje Issukarst zalòxio gneggovu rijc da nebbuddese Zrrikva svoja ikadar privarriti.

Virra gubise zatâjuchi, premda

da samò u' sarzu, josc jedan sam cglian pristavglien nami zaga virrujemo, illi jossce povoglnò od gnega sumgnechi: i opet se stjcce kajucchise od grika ucignena, i virrujuchi iznova sve sscto virruje sveta Zrrikva, i pristûpajuchi k' Sakramentu Pokoree..

Od Uffanja.

Uffanje jest jedna kripost u' nasciu Dusciu ulivena od Bogga, po kojoj xelîmo, i cekkamo xivot vjcni, kojje Bogh obecchiao gneggovim Sluxbeni-

kom; i pomôchi potribne zaga dobitti.

Dobra, kojimse immamo nâdati, jessu uxîvanje Bogga, sa svim ostalim dobrimi sadruxujuchimi ovvo uxîvanje Boxie; i millosti potribne za tò stecchi.

Mij uffamo Raj po svemogûchstvu, millosardju, i virnosti Boxjoj, jergaje Bogh obecchiao po dostôjanstvih Issuharstovih onnijm, kojiga iz sarza sluxee: i uffamo po gneggovoj neizmirnoj dobrotti onne pomôcchi, i millosti, kojesu po-

trib-

tribne zaga dotecchi po dostô-
janstvih istoga nascega Spassi-
teglia Issukarsta.

Gûbise Uffanje, kadse izgûr-
bi Virra; gûbise po grihu ne-
uffanja, i po grihu zlouzdanja
spassitise bez dostojanstvah, kad-
je sdrûxen, s' kojmgod sagrî-
scenjem protiva Virri: i opet
se sticce, iznova uffajucchi,
bollechise od griha ucignena,
i ispovidajuchiga.

Od Gliubavi.

Gliubav jest jedna kripost ulî-
vena od Bogga u' nasciu Duscju,
s' kô-

s'kojom gliubimo Bogga radi gnega istoga varku svega; i radi Bogga gliubimo kako nas istih Iskargnega.

Immamo gliubiti Boga zaradi dobrocinstvah, kojanamje ucinnio, i ucinnitchie: a navlasctito jerje nasce najvecchje, i jedijno Dobro, i jerje tako izvarscen, da dôstoij bitti cjchia sebe istoga gliubien neizmirno.

Tada mij gliubimo Bogga varhu svakkee stvari, kadga nadstavgliamo varhu koiemugod stvari, i kadsmo pripravni izgubiti prie sve, josc xivot isti,

ſti , neggoga tesko uvriditi .

Immamo gliubiti Iskargnega, jerenam Bogh zapovîda ; i jere ſvij jeſino gnegova prilika , u' mallo rycij , za gliubav Boxju.

Jeſmo darxâni gliubiti joſcter nepriâteglie , i jereſu joſc onnij nasc Iskargni,i jereje Bogh ovvo nami zapovidio occittò .

Gliubiti kako ſebe iſtoga Iskargnega hocchie recchi xelîttimu , i cinnitimu ſctoſſe moxe onno dobro , koje immamo xeliti nami iſtim , i nexelîttimu , ni cinnitimu ſcto ne immamo xelitti , ni cinniti nami iſtim .

Mij Gliubimo nâs iſtijh kakoſſe priſtoj, kad nâſtojmo slûxiti Bogga, i u' gnemu poſtaviti ſvakku naſçju ceſtitoſt.

Gliubav izgûbiſe ſvakkim grihom ſmartnim; a iznova ſe ſticce bollechiſe s' pravom xaloſtiu, i dobroſe iſpouîdajuchi.

Mijſmo darxani cinniti dilla occitta od ſvakkoga ovvijh trih kripoſtij Boggoslovnih kadſmo doſcjali na vrjme od razbora, kadſmo na poghibili ſmartnoj; i kadſmo u' teskoj nâpaſti protiva tijm kripoſtim; i ceſtokrat priko ſvega naſcega xivotta.

ZA-

ZABAVA SVAKDAGNA

Za jutro, i za Veccer.

Dilla

Za Jutro.

I. Postavise prid lîzem Boxijm, i poklonimuse spoznajuchiga tvojm Stvoritegliem, i Odkupitegliem, komusse pristoi svàka cjast, i od koga izhodi svakko dobro.

II. Zahvalimu na svijk dobrocinstvih, kojatije ucinnio, i ossobito dajete stvorio, sahrânio

nio u' prosciastoj nôcchi, i prizivao na pokoru.

III. Prossiga ponixnò, dati prosti sve tvoje grihe do sada od tebe ucignene; pokajuchise od gnijh za gneggovu gliubav, i odlûciujuchi da neechiescga od sada s' gneggovom pomocchi ighda uvrîditi.

IV. Prikâximu sve scto buddesc mislio, rekao, i cinnio danas, i u' vas tvoj xivot s' odlukom cinniti sve na cjast, i slavu vecchiu gneggovu.

V. Molliga po dostojanstvih Issukarsta Gospodina nassega, da hoc-

hocchie datti tebi onne millo-
ſti, kojim potribujeſc toliko
za tarpitti zlo, koliko za cin-
niti dobro, a navlaſctitò proſ-
ſi milloſt, zaſe zabaviti ovvi
dan u' dobra dillovanja, i bez
griha.

MOLITVA ZA JUTRO

Iatiſe klagnam, moj Boxe
Otze, Sinu, i Duſce ſveti;
tri Sobſtva, a jedijni Boxe.
Klagnamtiſe kako mojemu par-
vomu pocêtku, i hlepijm za
tobom kako mojm najzadgnim
Doſpitkom: ſpoznavam te Tvor-
zem

zèm ſvakkoga dobra : zâ-
żjvamte mojm vicnim do-
brocinzem : ſnîxujemſe u' du-
bînu mojega niſctarſtva pod
neizmirnim Velicjanſtvom tvo-
jm, podloxan ſaſma ſvakkomu
tvojemu hotjenju.

Pritvardò virrujem ſve on-
no; ſctoſi Tij parva i prâvva
iſtina obvjâvio ſvetoj Zrrikvi,
i ovva nas ücj: i ſprâvan ſam
ſvîdocitti to s' mojom oſſobit-
nom karvi.

Poſtavgliam u' tebe ſvakko
moje uffanje, i ſcto dobroga
toliko duhovnoga, koliko ti-
leſ-

lesnoga imatti moxem illi na ovvomu, illi na druggomu xîvottu, sve xelijm i ussam samo od tuojih rukah, i od tuojga nejzmirnoga millosardja; Boxe moj, xivottu moj, jedijno Ussanje moje.

Stavnò odlâcjujem da buddemse sa svim mojm bjtiem zabaviti u' tuoju sluxbu, i slavu: i hotiobih da moxem cinniti, dà budesc Tij od svijh gliudij klagnan, gliubien, dvoren, kako dostojsc.

Ia sam pripràvan za prîmiti od twojee rukee kojugod pedepsu,

ſu, nevogliu, i joſc ſmart iſtu, kada, i kakoti budde drago, za vazda izpunniti tvoju priſvetu vogliu, i u' namirenje mojih grihah: za pokoru joſcte i zadovoglienje iſtijh upravgliam ſva dobra dilla, koja buddem danas s' tvojom pomocchiu ucinniti.

Primnogòſe radujem za tvoju ceſtitoſt vikovittu, i veſſelimſe za tvoju neizmirnu slavu, i vlaſt tako na Nebbu, kako na zemgli vecchie, neggo dabbi moja bila.

Zahvagliamti iz ſvega ſarza na tolizzih dobrocinſtvih

to-

toliko opchienih, koliko osso-bitih, kojasam od tebe primio: i molimte da okrunisc tvoje millosti k' meni darôvajuchime dârom svetoga naprîdovanja do smarti.

Gliubimte, moj Boxe, vecchie neggo samogasebe, i varhu svakkoga stvorenja, i hotiobih da buddem uvjecban gliubitite, kolikosute gliubili, i gliubee Anghieli, Sveti, i Divizza Marja: s' gnihovom gliubavi zdruxujem princizvarscnu moju gliubav. Takoghier gliûbim za tvoju gliûbav mojga

Is-

Iskargnega, i navlasſctitò onnoga, kojbi me uvrîdio.

Marzijm i grozijmſe ſà ſvom jakoſtiu moiega ſarza na ſve zlocchie proſciaſtoga mojga xivotta; kajemſe, i bollim, ne toliko jerſam Raî izgûbio, ni Pakao doſtojo, koliko i velè vecchiè jerſam te uvridio, mòj Boxe, Dobrottu neizmirnu i neizmirno gliubezgliva, koju ſada gliûbim ſcto vecchie moggu. Proſſim pomillovanje, proſctenje, milloſardje. Dakle uzdan u' tvoju milloſt opovjdamſe da necchiu priſtatti vogliom

ice-

icemu, sctobi moglo bitti tebi neugodno: i krepko odlúcjujem da necchiute vecchie uvriditi, stanovitò odlûcen prie umriti, neggo sagrisciti.

Dilla za veccer.

I. Postavise prid lîzem Boxjem, poklonimusse, i zahvalimu na svih dobrocinstvih, kojasi od gnega primiò: a ossobitò na onnijh, kojatije ovvi dan uccinnio.

II. Moliga, dati podaje millost za poznatti grihe, kojesi danas ucinnio, i na onne marzitti.

III.

III. Pomisli kojesi grihe danas ucinnio mislima, rijcima, dillima, i propusctenima, zadarxajuchise navlasctitò u' onnijh; na kojesi vecchie prignut, i u' koje si obiknut cestje uppasti.

IV. Uzbuddise na pokajanje, jersi uvridio Bogga, razmisgliajuchi neizmirnu gneggovu dobrottu, i grubocchiu grihovu. Moliga ponixnò, da ti podaj oproschienje; i odlûciuj da necchiescga s' gneggovom pomocchiu igdar vecchie ũvriditi.

V. Nastojse postavitti u' onomu bitju, u' kojemu tij

ho-

hotiobi dabbudeſcſe nâchi na cjas ſmarti tvojee: na priliku u' onni cjas hotiobi dabbiſe bio varovao od grihah, poklonio zakonu Boxju, zabavio u' kripoſti, i uccinnio dobra dillovanja. Sad dakle odlűcj dacchieſc tako ucinniti u' napridak.

BOGGU HUALA.

